

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

ODGOVOR SOCIALISTOV NA GROB NAPAD PREDSEDNIKA PSDI TANASSIJA

PSI: Zahteva po predčasni volitvah
pomeni »neodgovorno pustolovščino«TANASSI
ALI KISSINGER?

(Komentar iz Rima)

O krizi, ki trka na vrata italijanskega političnega življenja, bomo še dolgo razpravljali: verjetno do prihodnje pomladi, če bo res prišlo — kot vse kaže — do sklicanja predčasni volitev. Tokrat je kriza zelo nevarna: socialdemokrati, ki nosijo glavno odgovornost za odprtje krize, se igrajo z ognjem sredi gospodarskega položaja v razslu in nenehni prevratniški zarot proti demokraciji, medtem ko vse večje družbene reforme še vedno čakajo na uresničitev.

Za sedaj lahko rečemo, da se nam sedanja kriza dozdeva kriza po naročilu: samo pred nekaj dnevi sta Orlandini in Tanassi zatrdila, da preverjanje ni potrebno in da mora Rumorjeva vlada ostati na svojem mestu; kar naenkrat pa sta spremenila mnenje in z dvomnim napadom na socialiste odkrito ustvarila pogoje za odprtje krize. Ne moremo mi ugotoviti, da je do tega prišlo le nekaj dni po Leonejevem obisku v ZDA in po vseh o Kissingerjevih namerah, da sproži »prikrto dejavnost«, katere namen naj bi bil »preprečiti, da Italija postane komunistična«.

Zato si je težko predstavljati, da ne obstaja nobena zveza med Kissingerjevimi načrti in pobudo italijanskih socialdemokratov, za katere je znano, da so zelo poslušni do washingtonske politike. Sicer pa tega ne trdimo samo mi. Predstavnik demokratske leve Gerardo Bianco je izjavil: »Obstaja bojazen, da Tanassijeva stališča odražajo ameriške politične sugestije«.

Drugi sum, ki se vsiljuje, je, da so hoteli socialdemokrati prehiteti demokratsko volilno skupino, katere stališča zadnjih dni so jasno pokazala, da teži k odprtju vladne krize. Sicer pa je bil tudi neprilicni korak Andreottija, ki je izročil sodstvu dosjeje SID o zadnjih poskusih državnega udara, na splošno tolmačen kot prikrit napad na Rumorjevo vlado, ne vemo, če je to storil s fanfanijem privoljenjem.

V pričakovanju razpleta te eksplozivne situacije pa lahko še sedaj rečemo — zaradi jasnosti — da gre za pobudo čilkega tipa, ki ima objektivno svoje korenine v Kissingerjevi strategiji. Morda pa gre za prvo »čamstvo«, ki jih Američani zahtevajo za pomoč italijanskemu gospodarstvu?

M. D.

DANES

Ministrski predsednik Rumor vodi posvetovanja s predstavniki levsredinskih strank, da bi ugotovili, ali se obstajajo možnosti, da bi preprečili vladno krizo, ki se večini opazovalcev zdi neizbežna. Včeraj je poslušal stališča demokristjanov in socialdemokratov (slednji so mu potrdili oceno, da je formula levega centra že propadla), danes pa je sprejel predstavnike PSI in PRI. Socialisti so medtem ostro reagirali na grobi napad predsednika PSDI Tanassija in ga obtožili, da hoče obnoviti »stranko krize«. Še posebno pa so se socialisti izrekli proti zahtevi po predčasnih volitvah, ki jo so označili kot »neodgovorno pustolovščino«.

V Turinu so včeraj prekinili pogajanja med kovinarskim sindikatom in vodstvom Fiat v zvezi z nameravanim skrčenjem proizvodnje. Največja italijanska avtomobilska industrija namerava izdelati v prihodnjih šestih mesecih 200.000 avtomobilov manj, kar pa bi po mnenju sindikatov še bolj zaostri hudo gospodarsko krizo.

Vodstvo Glasbene matice je seznanilo tisk s sporedom nove abonmajske koncertne sezone. Spored obsega devet koncertov z bogatimi in glede na najavljena ansamble in soliste tudi kvalitetno zelo visoko zastavljenim repertoarjem. Poleg teh abonmajske koncertov bo Glasbena matica med sezono pripravila tudi izvenabonmajske glasbene prireditve in gostovanja ter nekaj nastopov na slovenskih tleh.

Posvetovanja ministrskega predsednika Rumorja s predstavniki levsredinskih strank - Tudi levica PSDI in demokratska struja »forze nuove« proti predčasnemu razpustu parlamenta

RIM, 2. — Socialisti so danes ostro in odločno odgovorili na včerajšnji grobi napad socialdemokratskega predsednika Tanassija in označili njegovo zahtevo po razpustu parlamenta in sklicanju predčasnih volitev kot »neodgovorno pustolovščino«. Ministrski predsednik Rumor pa je začel posvetovanja s predstavniki koalicijskih strank, da bi ugotovili, ali se obstajajo možnosti, da bi preprečili vladno krizo. Najprej se je sestal s političnim tajnikom KD Fanfaniem, ki sta ga spremljala načelnika parlamentarnih skupin Bartolomei in Piccoli, nato pa je sprejel še tajnika PSDI Orlandija in predsednika Tanassija. Sam Tanassi je po sestanku potrdil častikarjem, da po njegovem ni nobene možnosti, da bi ohranili pri življenju vlado levega centra. Jutri se bo Rumor posvetoval še s predstavniki PSI in PRI.

Danes se je sestal tajniški urad PSI, ki se je seveda ukvarjal predvsem z včerajšnjim izpadom socialdemokratskega predsednika Tanassija. Ob koncu sestanka so objavili poročilo, ki poudarja, da je vodstvo socialistične stranke na svoji zadnji seji postavilo zahtevo po globokih spremembah usmeritve v gospodarski in družbeni politiki, brez katerih ni mogoče, da bi PSI obdržala vladno odgovornost. Tajništvo PSI poudarja, da to ostaja osrednje vprašanje, ne glede na socialdemokratske poskuse, da bi izkivirli stališča PSI in ignorirali konkretne in realne potrebe, ki zanimajo velike delavske množice. Tajništvo PSI še posebno poudarja, da bi razpust parlamenta nikakor ne pomenil rešitve, ampak nasprotno neodgovorno pustolovščino. Socialistično tajništvo na koncu poudarja, da se mora prvenstveno KD izreči o socialističnih zahtevah. Podobne misli vsebuje tudi uvodnik, ki ga bo objavilo jutri glasilo »Avanti«.

V ZVEZI Z NAMERAVANIM SKRČENJEM PROIZVODNJE

Prekinjena pogajanja med Fiatom in sindikati

FLM obsodila nepopustljivo stališče vodstva podjetja

TURIN, 2. — Pogajanja med vodstvom Fiat in predstavniki kovinarskega sindikata v zvezi z nameravanim skrčenjem proizvodnje avtomobilov zaradi manjšega povpraševanja na italijanskem in na mednarodnih tržiščih so bila danes prekinjena. Do prekinitve je prišlo po novem srečanju, ki je trajalo več kot tri ure, na katerem pa so ugotovili, da so stališča sindikatov in podjetja neusklajena.

Enotni sindikat kovinarjev FLM je v svojem sporočilu o prekinitvi pogajanj poudaril, da je nepopustljivo stališče predstavnikov avtomobilne industrije onemogočilo nadaljevanje pogajanj. Zahteva Fiatu, po kateri naj bi v prihodnjih šestih mesecih zmanjšali produkcijo za 200.000 avtomobilov ni opravičljiva. Tak ukrep bi namreč po mnenju sindikata še poslabšal hudo krizo, ki pretresa državo. FLM meni tudi, da predstavljajo linija Fiatu hudo napad na celotno sindikalno gibanje v trenutku, ko je angazirano z odprtjem splošnega sindikalnega spora o vprašanih pokojnin, plač, zaposlovanja in cen. Delegacija FLM je po prekinitvi pogajanj zaprosila za čimprejšnje srečanje z vsedržavnim tajništvom sindikalne federacije za skupno oceno položaja in za sproženje skupnih pobud na vseh ravneh. Po drugi strani pa je FLM potrdila pripravljenost po obnovitvi pogajanj v vsakem trenutku, toda le v primeru, da bo vodstvo Fiatu spremenilo svoje dosedanje stališče.

Vodstvo Fiatu pa je v svojem poročilu obžalovalo, da je prišlo do prekinitve pogajanj na pobudo sindikatov, po drugi strani pa je potrdilo, da ne more več odlašati z ukrepi za skrčenje proizvodnje. Sklep v tej zvezi bo sprejet v prihodnjih dneh, tudi brez privoljenja sindikatov.

Andreotti bo poročal poslanski zbornici o »dosjejih« SID

RIM, 2. — Obrambni minister Andreotti je sporočil predsednikom parlamentarnih skupin poslanske zbornice, da je pripravljen odgovoriti v četrtek, 10. oktobra, na poslanska vprašanja, ki so bila predložena v zvezi z izročitvijo dosjejev vojaške obveščevalne službe sodni oblasti. Na včerajšnjem sestanku načelnikov skupin poslanske zbornice so namreč sklenili formalno pozvati vlado, naj končno nudi izčrpana pojasnila o zadevi, ki je močno razburila javno mnenje.

Dr. Cortesi novi predsednik Alfa Romeo

MILAN, 2. — Dr. Gaetano Cortesi je bil danes imenovan za predsednika in pooblaščenega upravitelja Alfa Romeo in Alfa Sud namestnika dr. Smanina Guanija, ki je pred dnevi podal ostavko iz osebnih razlogov. Novi predsednik Alfa Romeo je še več let deloval v ustanovah skupine IRI; med drugim je bil nekaj časa predsednik in pooblaščen upravitelj tržaške čital-

silo PSI »Avanti«. List obtožuje Tanassija, da je spregledal hudo vprašanje družbenega in političnega boja in da se je z zahtevo po predčasnih volitvah potrdil kot eden najbolj napadalnih, pa tudi najbolj neprevidnih predstavnikov »stranke krize«. Socialisti pa ne bodo nasledili provokacij. Izbira, ki jo je treba opraviti v notranji politiki, ni med komunizmom in antikomunizmom, kot bi hotel prikazati predsednik PSDI, pač pa med dvema gospodarskima politikama: v bistvu je treba odločiti, ali morajo prenašati najhujše breme sedanje gospodarske krize delavci, ali pa ne.

Številni socialistični predstavniki so danes ostro obsodili Tanassijev napad na PSI. Namestnik tajnika Mosca je ugotovil, da skuša Tanassi prevzeti vlogo voditelja obnovljene »stranke krize«. Bilo pa bi napadno, ko bi KD izkoristila stališče socialdemokratov, da bi se izognili odgovoru na socialistične zahteve, ki so tudi zahteve celotne države. Predstavniki leve struje PSI si ogledajo pa je zanikala, da bi bila edina alternativa med nadaljevanjem preživetja vladne formule in predčasnimi volitvami. V parlamentu namreč obstaja demokratske sile, ki so sposobne lotiti se realnih problemov krize in nuditi državi varno in konstruktivno vodstvo, ki bi slonelo na široki demokraciji, ni solidarnosti. Signorile je dodal, da bi moral Tanassi raje obrazložiti, kaj se je dejansko zgodilo januarja letos, ko je bil obrambni minister in ko so prevratniške sile izvedle neuspešni poskus državnega udara.

Tanassijev izpad je sprožil negativne reakcije tudi v drugih strankah levega centra, in celo v samih socialdemokratskih stranki. Vodilna skupina v PSDI soglasja s Tanassiem, kot je potrdil danes predsednik socialdemokratskih poslancev Cariglia, medtem ko se je leva struja v stranki izrekla proti možnosti sklicanja predčasnih volitev. Predstavniki te struje so se danes sestali z bivšim predsednikom republike Saragatom. Proti možnosti predčasnih volitev se je danes izrekla tudi levičarska struja KD »forze nuove«, ki je obtožila Tanassija, da skuša odpreti na desni politično krizo. Struja obtožuje tudi voditelja PSDI, da si postavlja samo vprašanje zavezanosti, ne da bi upošteval hude gospodarske probleme ter probleme v zvezi z novimi prevratniškimi poskusi. Predčasne volitve bi nikakor ne mogle rešiti sedanje krize, ampak bi potisnile državo v kaos.

RIM, 2. — Pod predsedstvom ministra Giolittija se je na sedežu ministrstva za proračun sestel mednarodni odbor za gospodarsko načrtovanje. Tanassijev izpad je sprožil negativne reakcije tudi v drugih strankah levega centra, in celo v samih socialdemokratskih stranki. Vodilna skupina v PSDI soglasja s Tanassiem, kot je potrdil danes predsednik socialdemokratskih poslancev Cariglia, medtem ko se je leva struja v stranki izrekla proti možnosti sklicanja predčasnih volitev. Predstavniki te struje so se danes sestali z bivšim predsednikom republike Saragatom. Proti možnosti predčasnih volitev se je danes izrekla tudi levičarska struja KD »forze nuove«, ki je obtožila Tanassija, da skuša odpreti na desni politično krizo. Struja obtožuje tudi voditelja PSDI, da si postavlja samo vprašanje zavezanosti, ne da bi upošteval hude gospodarske probleme ter probleme v zvezi z novimi prevratniškimi poskusi. Predčasne volitve bi nikakor ne mogle rešiti sedanje krize, ampak bi potisnile državo v kaos.

RIM, 2. — Pod predsedstvom ministra Giolittija se je na sedežu ministrstva za proračun sestel mednarodni odbor za gospodarsko načrtovanje. Tanassijev izpad je sprožil negativne reakcije tudi v drugih strankah levega centra, in celo v samih socialdemokratskih stranki. Vodilna skupina v PSDI soglasja s Tanassiem, kot je potrdil danes predsednik socialdemokratskih poslancev Cariglia, medtem ko se je leva struja v stranki izrekla proti možnosti sklicanja predčasnih volitev. Predstavniki te struje so se danes sestali z bivšim predsednikom republike Saragatom. Proti možnosti predčasnih volitev se je danes izrekla tudi levičarska struja KD »forze nuove«, ki je obtožila Tanassija, da skuša odpreti na desni politično krizo. Struja obtožuje tudi voditelja PSDI, da si postavlja samo vprašanje zavezanosti, ne da bi upošteval hude gospodarske probleme ter probleme v zvezi z novimi prevratniškimi poskusi. Predčasne volitve bi nikakor ne mogle rešiti sedanje krize, ampak bi potisnile državo v kaos.

Sporazum o ceni kmetijskih pridelkov

LUKSEMBURG, 2. — Medtem ko so v Zahodni Nemčiji v teku protestna zborovanja nemških kmetov, so se danes v Luksemburgu sestali zunanji ministri in ministri kmetijstva devetih držav članice EGS. Kaže, da bodo predstavniki kmetijske skupnosti uspeli premostiti hudo krizo, v katero je zašla »zelena Evropa« po sklepu nemške vlade, da ne ratificira sporazuma med kmetijskimi ministri, s katerim so zvišali cene kmetijskih pridelkov za 5 odst. Nemški ministri so kmetijstvo Ertl, ki se udeležuje sedanjega posvetovanja skupno z zunanjim ministrom Genscherjem, kritiziral svojo sedanjo organizacijo, na kateri temelji kmetijstvo v evropski skupnosti. Postavil je tudi tri pogoje, pod katerimi bi nemška vlada ratificirala sporazum, ki so ga dosegli septembra. Predvsem bi morale članice EGS ukiniti pomoč, ki jo nudijo kmetom, nato izvesti podrobno analizo dosegov evropskega kmetijstva in končno, upoštevati sedanje zvišanje pri določitvi cen za prihodnje leto.

Z italijanske strani je posegel za razpravo minister za kmetijstvo Bisignio, ki je podal podrobno sliko položaja, v katerem se nahaja evropsko kmetijstvo. Spregovoril je tudi zunanji podtajnik Pedini, ki nadomestuje ministra Mora, in ki je podčrtal dejstvo, da so težave, v katerih se nahaja evropsko kmetijstvo, tesno ovezane z monetarno krizo. Po zadnjih vesteh iz Luksemburga kaže, da so zunanji ministri in ministri za kmetijstvo dosegli sporazum o ceni kmetijskih pridelkov, ki ga bodo ratificirali v prihodnjem letu.

Demonstracije v Kopenhagenu

Ob drugi obletnici referendumu, s katerim so se izrekli za vstop v Evropsko gospodarsko skupnost, je na desettisoče Dancov v Kopenhagnu protestiralo proti nadaljnjemu sodelovanju Danske v tej organizaciji. Tovrstne manifestacije, ki niso samo v Danski, dokazujejo globoko krizo, v kateri se nahaja Evropska gospodarska skupnost že več let in ki so jo države, ki so vstopile vanjo zadnja leta, še zlasti občutile.

OBVEZA VLADE ZA ČIMPREJŠNJE SVOBODNE VOLITVE

Po odstopu gen. Spinole se položaj v Portugalski postopno normalizira

Velika množica delavcev izpricala svoje zaupanje v gibanje oboroženih sil - Odkrita večja količina orožja, namenjenega protirevolucionarjem

LIZBONA, 2. — Desničarski protirevolucionarji so imeli namen umoriti bivšega predsednika Antonia De Spinoila in s tem prevezo povzročiti upor portugalskega ljudstva. O tem je poročal visoki funkcionar portugalske vlade, ki pa je zaprosil, naj v tisku ne objavijo njegovega imena. Zakaj potem ni prišlo do atentata, ali pa je spodletel, še ni jasno.

Vlada Vasca Gonalvesa bo sedaj, ko je prebrodila politično krizo, ki je zajela Portugalsko konec prejšnjega tedna, nadaljevala s svojimi prizadevanji, da bi privedla državo v mirnejše vode. Gonalves je pozval portugalsko ljudstvo, naj si prizadeva da bi povečalo proizvodnjo in da bi se tako Portugalska rešila iz hude gospodarske krize, v katero jo je privedla prejšnja, Salazarjeva fašistična vlada.

Velika množica izbranih delavcev je izrazila svoje zadovoljstvo ob porazu reakcionarnih sil s sprejeto, ki je šel skozi največje areno v mestu. Delavci so imeli transparente, na katerih so bila napredna gesla. S tem so hoteli izpričati svoje zaupanje v gibanje oboroženih sil.

Medtem se je general Spinola umaknil v svoje stanovanje v Lizboni, pred katero so na njegovo zahtevo postavili močno stražo, kar lahko razlagamo z vestmi o atentatu na bivšega predsednika republike. V zvezi s tem je omenjeni funkcionar razodel, da je Spinola nekaj dni preden je odstopil zahteval od državnega sveta, naj ga pooblasti, da proglasi v Portugalski obsešno stanje. Svet, v katerem je 21. oseb, je njegovo zahtevo zavrnil in nekaj dni kasneje je Spinola prepovedal shod »tihe večine«, reakcionarne skupine, ki je nastala po zgledu istoimenih skupin v Italiji in drugod. Po njegovem odstopu so aretirali 58 oseb, ki so bile povezane z reakcionarnimi krogi.

Položaj v Lizboni in v drugih portugalskih mestih se postopoma normalizira. Na cestah ni več blokov, ki so jih postavili socialisti in komunisti ob podpori vojske, katerih namen je bil preprečiti predstavnikom »tihe večine«, da bi se zbrali v glavnem mestu, v dneh, ko je kazalo, da je Portugalska na robu državljanske vojne.

Največje pričakovanje velja bodočim programom Gonalvesove vlade, ki bi morala določiti smerice gospodarske politike. Poleg tega bo ministrski predsednik moral imenovati naslednika ministrov za obrambo Firmina Miguela in za informacije Osoira, ki sta morala odstopiti zaradi tesne povezave z bivšim predsednikom Spinoilo. Predsednik vlade je obljubil, da bo izvedel program za svobodne volitve, ki bi morale biti prihodnjega aprila.

Dnevnik »Diario popular« piše danes, da je vojska preiskala sedež stranke napredka, v katerem so baje našli večjo količino orožja. Poleg tega so dobili dokaze, ki pričajo o tem, da je bila stranka na tem da kupi 200 mitraljezov, 5.000 granat 60 mm, sto samokrevne ter večje količino streliva. Oborožene sile so na sledih nekaterih drugih skladišč orožja, namenjenega protirevolucionarjem.

Zunanji minister Soares je sinoči sklical predstavnike diplomatskega zbora in se jim v imenu portugalske vlade oprstil, ker so vojaki v soboto preiskali avte nekaterih diplomatov namenjenih v Lizbono in tako prekršili njihove diplomatske privilegije.

Kissinger obišče Italijo in Jugoslavijo

NEW YORK, 2. — Ameriški državni tajnik Henry Kissinger je danes v New Yorku uradno izjavil, da bo med 23. in 27. oktobrom obiskal Sovjetsko zvezo, nakar bo odpotoval v Indijo, Bangla deš, Pakistan in Afganistan. Ta del njegovega potovanja se

SEJA KOMISIJE ZA MEDNARODNA VPRAŠANJA SZDLJ

Ugodna ocena o letošnjih manjšinskih konferencah

Seminar na Ohridu in konferenca v Trstu sta dala svojevrsten prispevek h krepitvi sodelovanja, razumevanja in varnosti v Evropi

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — Komisija za mednarodno sodelovanje in stike zvezne konference socialistične zveze Jugoslavije je na današnji seji pozitivno ocenila rezultate letošnje seminarja svetovne organizacije o nacionalnih manjšinah na Ohridu in konference o istem vprašanju v Trstu.

Seminar na Ohridu je, po oceni komisije, dal osnove za širše angažiranje svetovne organizacije za zaščito pravic nacionalnih manjšin, medtem ko je konferenca v Trstu poleg uveljavljanja pravic jugoslovanskih manjšin v Italiji in v Avstriji dala svojevrstni prispevek h krepitvi sodelovanja, razumevanja in varnosti v Evropi.

O rezultatih ob sestanku je komisijo izčrpano seznanil član CK ZKJ Dimče Belovski, vodja jugoslovanske delegacije na obeh mednarodnih konferencah. Na seji je bila sprejeta ideja, da se prihodnje leto organizira jugoslovansko zunanje politično posvetovanje o jugoslovanskih nacionalnih manjšinah v sosednjih državah. Sodi se, da bi tako posvetovanje prispevalo, da se

najširši krogi javnih in političnih delavcev seznanijo s problemi jugoslovanskih manjšin v tujini, ki niso majhni, in da bi to vplivalo na napredek jugoslovanske politike dobrih odnosov s sosednjimi državami.

B. B.

Seja predsedstva skupščine SFRJ

BEOGRAD, 2. — Predsedstvo skupščine SFRJ je na današnji razširjeni seji, katere so se udeležili med drugimi predstavniki republik in pokrajinskih skupščin, član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Dobrovlje Vidič, podpredsednik zvezne konference socialistične zveze Marin Cetin, predsednik zveze sindikatov, predsednik zvezne gospodarske zbornice in podpredsednik zveznega izvršnega sveta dr. Anton Vratuša, razpravljalo o letošnji dejavnosti skupščine SFRJ in u skladilo program dela do konca letošnjega leta.

Po tem programu bo skupščina do konca leta analizirala tekoča gospodarska gibanja, proučila ukrepe za nadaljnjo stabilizacijo gospodarstva, razpravljala o dokumentu o osnovah družbeno - gospodarskega razvoja in proračuna zveze v 1975. letu ter pričela s proučevanjem dokumenta družbenega načrta Jugoslavije do 1990. leta in skupno politiko dolgoročnega razvoja Jugoslavije do 1985. leta, včevši pripravo za sprejem zakona o družbenem načrtovanju.

Poleg tega bo skupščina do konca leta razpravljala o več zakon, ki morajo biti usklajeni z ustavo. Na seji je nadalje sklenjeno, da se v skupščini ustanovi uredniška skupina, skupščinska komisija, ki bi pripravljala informacije za delegacije o vprašanih, ki so na dnevnem redu in posebna komisija, ki bi proučevala in spremljala problematiko obveščanja javnosti in predlagala konkretne ukrepe.

BEOGRAD, 2. — Član predsedstva sveta CK ZKJ in tajnik v izvršnem komiteju CK ZKJ dr. Aleksander Grlić je danes zaključil svoj obisk v Varšavi, kjer se je v okviru programa sodelovanja med ZKJ in Poljskim združenim delavsko partijo razgovarjal s članom politbiroja in tajnikom CK PZPD Janom Cizdalikom in drugimi visokimi partijskimi funkcionarji o vprašanih razvoja odnosov in sodelovanja med obema partijskima in državama ter izmenjal misli o aktualnih mednarodnih vprašanjih in nekaterih vprašanih širšega pomena za mednarodno delavsko gibanje.

PRVI DAN 9. KONGRESA ZVEZE MLADINE SLOVENIJE

Mladina Slovenije se zavzema za pravice zamejskih Slovencev

Obsodba novega napada na pravice koroških Slovencev

MURSKA SOBOTA, 2. — V Murski Toplici pri Murski Soboti se je danes pričel 9. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije. Med številnimi gosti so bili tudi predsednik CK ZKS France Popit, predsednik RK SZDL Slovenije Mitja Ribičič, predsednik Zveze borcev Slovenije Janko Rudolf, član sveta federacije Miha Marinček, podpredsednik skupščine SR Slovenije Beno Zupančič in predsednik Zveze mladine Jugoslavije Vladimir Maksimović.

Predsednik republiške konference Zveze mladine Slovenije Ljubo Jasnič je v svojem referatu začrtal nove smerice delovanja mladinske organizacije, dokladal pa se je tudi vprašanja zamejskih Slovencev in med drugim dejal:

»Naše meje z Italijo in Avstrijo so med najbolj odprtimi mejami v Evropi in na svetu in so še vedno edinstven primer odprte meje med državami z različnimi družbenimi, gospodarskimi in političnimi sistemi. Naše odnose z nekaterimi sosedji pa zdaj bremenijo nekatera odprta vprašanja. Predvsem bi rad poudaril, da del slovenskega naroda v teh državah še vedno ne uživa pravic, ki so jim zagotovljene tudi z mednarodnimi dogovori. Še vedno smo priča zanikanju pravic in celo obstoja manjšin z raznimi oblikami diskriminacije, včasih tudi s fizičnimi napadi na pripadnike manjšine in njihove ustanove. Priča smo nastopom organizirane reakcije nacistov, fašistov, sovinitov z napadi na politiko dobrih sosedskih odnosov in na proces spoznavanja in razumevanja v Evropi. Slovenska mladina se zavzema za uresničitev

S. S.

ZARADI KRIZE V DEŽELNEM ODBORU

ODLOŽEN ZA NEDOLOČEN ČAS
SESTANEK IZSELJENSKE KONZULTE

Po pravkar objavljenem zakonu pa naj bi bila vsa državna konferenca o izseljenstvu se v tem letu

Politična kriza, v katero je pravkar stopil deželni odbor Furlanije-Juljske krajine, bo posredno prizadela tudi izseljenstvo in njihove družine. Že zdavnaj pred nastopom krize je izseljenstvo sklical za soto, 12. oktobra, poseben sestanek deželne izseljenske konzulte. Določeno je bilo tudi dnevni red, ki je obsegal eno samo točko, in sicer razpravo o napovedanih preureditvah zakonodaje s področja izseljenstva in o predlogih, ki naj bi jih v tej zvezi postavila dežela Furlanija-Juljska krajina na skorajšnji vsedravnici konferenci o izseljenstvu. Včeraj na je odborstvo za delo in izseljenstvo sporočilo, da je napovedani sestanek deželne izseljenske konzulte zaradi krize v deželnem odboru odložen za nedoločen čas.

Medtem je bil v Uradnem vestniku objavljen državni zakon št. 363 z dne 26. julija 1974, s katerim se sklicuje omenjena vsedravnica konferenca o izseljenstvu. Zakon določa, da se konferenca - ki naj bi jo organizirali se v tem letu - sklicuje z namenom, da bi na njej vsestransko osvetlili vprašanje izseljenstva in luči dosedanjih izkušenj na tem področju ter določili smernice za novo izseljensko politiko, ki naj bi omogočila popolno vračanje italijanskih izseljencev iz domačih krajev. Na konferenci naj bi pregledali tudi vprašanja, ki zadevajo zaščito civilnih in političnih pravic izseljenih državljanov ter njihove probleme na področju šolstva in kulture. Konferenco bosta sklicala ministrstvo za zunanje zadeve in Vsestranski svet za gospodarstvo in delo.

Konferenco bo vodil minister za zunanje zadeve, ki bo hkrati tudi namestnik njenega predsedstva. Slednjega bodo sestavljali ministri za delo, za znanje, za šolstvo, za proračun, za gospodarstvo, načrtovanje in za odnose z deželami (ali njihovimi namestniki). Konferenco bo organiziral širši odbor, ki ga bo s posebnim odlokom imenoval predsednik ministrskega sveta. V organizacijskem odboru bodo poleg predstavnikov poslanske zbornice, senata, Državnega sveta za gospodarstvo in delo ter prizadetih ministrstev tudi predstavniki sindikalnih organizacij in italijanskih dežel z najbolj razvitim izseljenstvom ter predstavniki raznih strokovnih organizacij.

Na konferenco bodo povabili zastopnike poslanske zbornice in senata, ministrstev, dežel in drugih javnih uradov, političnih strank, sindikalnih organizacij, izseljenskih združenj, združenj delodajalcev ter več izvedencev s področja ekonomije, sociologije in demografije.

Po členu 8 omenjenega zakona bo država priznala Vsestranskemu svetu za gospodarstvo in delo izreden finančni prispevek v višini 500 milijonov lir za kritje stroškov za konferenco. Da bi si zagotovili sodelovanje Posvetovalnega odbora italijanskih državljanov v tujini, ki so ga uredili v decembru 1971. leta, so z istim zakonom (člen 10) podaljšali njegovo triletno mandatno dobo za eno leto.

Tržaška finančna intendenca je razpisala natečaj za 7 mest navdarstva.

Danes poslednje slovo
od Franciške Gorjup

Strahoma smo pričakovali trenutek slovesa od naše drage Franciške Gorjup. Zahrbna bolezen jo je iztrgala zvestemu soprogu in sorodnikom. Kdo ni poznal dobrosrčnega, malnarjeve Frančke. Z vedrino na obrazu in svojim nasmehom je vedno rada sprejela vsakogar v svojem domu. Pokojnica izhaja iz kmečke hiše v Gročani, kjer se je rodila 1901. Že v mladosti je okusila trdo življenje premoškega človeka, prevajala je mleko v Trst in hodila na dno. Leta 1937 se je poročila z Vincencem Gorjupom v mlino ob Glinščici. V samotnem mlinu je pokojnica preživela številne težke ure svojega življenja. Ko so ji fašisti odgnali moža v zapor in konfinacijo v Italijo, se je v pokojnici še bolj utrnila narodna zavest. Klenu in neupogljivosti v svojem prepričanju je pogumno odpirala vrata partizanskim borcem v svojem skromnem domu, saj je bil Gorjup mlin prav zbirališče partizanskih kurirjev in borcev. Številni se danes živijo borci se s hvaležnostjo spominjajo dobre Frančke, ki je velikokrat s svojo dobroto žrtvovala zadnji kosček kruha, ki je bil pri hiši. Ob pomoči vaščanov sta si zgradila majhno hišo v Kravem potoku in se tja preselila, kjer sta še leta in leta upravljala mlin. Ob grobu drage pokojnice, ki je bila tudi vneta bralka Primorskega dnevnika, se ji zahvaljujemo za vse, kar je dobrega storila. Vsi ki smo radi k njej zahajali, bomo pogrešali njene topline in domačnosti. Žalujemo soprogu in svojem izrekanju globoko sožalje.

Pogreb pokojnice bo danes, v četrtek, ob 15.30 iz hiše žalosti v Kravem potoku na pokopališču v Dragi.

Drevi se bo v občinski izpostavi v Proseki ulici 28 na Opčinah sestala rajonska konzulta za vzhodni Kras. Seja bo ob 20.45 in bodo na njej razpravljali o prošnjah za gradbeno dovoljenje.

Ob 20. uri se bo sestala v U. C. pri 18/3 tudi rajonska konzulta od Sv. Jakoba. Na dnevnem redu je razprava o šolskih problemih.

Edi

HVALE VREDNA POBUDA

Prijeten družabni večer pevskih
zborov iz Trebč in Križa

Nastopili bodo v nedeljo v Pridvoru

V Ljudskem domu v Trebčah je bil preteklo soboto prijeten družabni večer. Priredila sta ga pevski zbor PD «Primorci» iz Trebč in PD «Vesna» iz Križa, ki ju vodi poročnik Franci Jerjav. Ta družabni večer je eden od sadov že pred leti navezanih stikov in tesnega sodelovanja med obema društvoma. Zbor oba društva sta namreč že večkrat skupno nastopala na raznih koncertih pri nas in v matični domovini. Posebna stika sta vzpostavila s prosvetnim društvom iz Trbovelj, ki je bilo že večkrat v gosteh tako v Trebčah kot v Križu ter obenem samemu nudilo najboljšo gostoljubnost.

Družabni večer je potokeel res v najboljšem vzdušju ob prijatnem petju ter prijateljskem razgovoru. Na takšnih večerih se navadno snujejo in kujejo nove načrte in pobude, in sobotni večer v Trebčah prav gotovo ni pri tem izostal. Prvi tak načet je skupni nastop obeh pevskih zborov na nedeljski prireditvi v Pridvoru pri Kopru. Tamkajšnje društvo namreč praznuje svojo 80-letnico in je k praznovanju tega pomembnega jubileja povabila tudi naša zamejska društva, s katerima že vrsto let vzdržuje tesne stike. Ob

15. uri bo pred spomenikom krajske svetloste ob občinski poizga te vasi, zvečer pa bo v vaški dvorani koncert.

S sobotnega družabnega večera pa je izšla še ena ugotovitev: medtem ko naša prosvetna družaba navezujejo pogoste stike s sorodnimi društvii v matični domovini, zamenjajo takšne oblike sodelovanja na krajevni ravni. Zato so sklenili, da bosta društva, poleg že navezanega medsebojnega sodelovanja, kretili stike še z drugimi društvii v našem ožjem prostoru.

Včeraj popoldne so tatovi okradili trgovino jstvin v Ul. Giuliani 12. Trgovino je kmalu po 13. uri osebo zaprl lastnik, 31-letni Edoardo Guglia iz Ul. Molino a Vento 86, ki pa ni spustil navojnice. Ko se je ob 16. uri vrnil, ga je čakalo presenečenje: neznanec so odprli s potarjenimi ključii vhodna vrata in izpraznili predale, v katerih je bilo nekaj nad 450 tisoč lir ter tri hranilnice denarja. Verjetno so tatovi opazovali Guglio, ki navadno ne hrani denarja v trgovini, včeraj pa je pustil ves denar v blagajni, ker bi popoldne moral plačati več dolgov.

Tudi predsednik goriškega občinskega podjetja dr. Marlin je dejal, da bi goriško podjetje lahko takoj prevzelo promet na vsem področju med Gorico, Krminom in Gradiščem, če bi imel na razpolago dovolj avtohusov in če bi goriška občinska uprava dala za to dovoljenje, saj lahko vozijo sedaj avtohusi te podjetja samo na ozemlju goriške občine.

Predsednik pokrajine Chientaroli je prikazal težave, ki se porajajo v taki situaciji, tako v organizacijskem, kot v finančnem oziru. Deželni odbor Cocianni je v zaključnih besedah dejal, da če pokrajine ne prekliče zapore, ni drugega rešitve, kot da prefekt odredi revizijo avtohusov. V deželnem odboru pa bo predlagal, da dežela tam, medobčinsko avtohusno podjetje v Trstiu in občinsko podjetje v Gorici, seveda v skladu z obstoječimi zakoni.

Motki so bili namenjeni v predilnico Snia Viscosa v Cesanu Madermu pri Milanu, kamor je tovarnjak res prispel v torek zjutraj, da brez prikolic. Niti tam niso znali pojasniti, zakaj ni sofer prijavil nesreče prometnim organom in zakaj je odesel registrsko tablico vozila. Sofer je namreč raztovarjal navitke in brez vsake razlage odšel v Švico. Danes bodo karabinjeri izročili vse navitke podjetju Snia Viscosa, prej pa jih bodo skrbno pregledali - gre za približno 10.000 kosov! - Ni namreč izključeno, da je v cevih skrito morda celo mamilo.

Za dva milijona lir plena v Sesi Janu

Iz stanovanja 27-letnega Alfia Cantagallija v Sesi Janu 59/P so tatovi prejšnjo noč odnesli bogat plen v vrednosti nad dva milijona lir. Cantagallijevo stanovanje je v pritličju enonastropne vile, v prvem nadstropju pa živi svakova družina. Gornje stanovanje je prejšnjo noč bilo prazno, ker sta bila svaki in svinjina na delu, spodnje stanovanje pa je bilo prav tako prazno, ker sta bila moli in žena že več dni na dopustu.

Tako za tatove ni bilo prenevarno, ko so se lotili vlamljanja: dvignili so navojnice vrat, ki peljejo na vrt za hišo, nato so razbili steklo na vratih in tako so imeli prost dostop v notranost. Nemoteno so lahko prebrskali omare in uredale ter odnesli več zlatih predmetov. vrsto usnjenih jopičev ter radio in magnetofon.

Še vedno blokirane avtobusne proge:
avtoprevozniki nadaljujejo z zaporo

Prefekt bo odredil revizijo avtohusov - Občinski podjetji v Gorici in Trstiu bosta prevzela vse proge v pokrajini

Tudi včeraj niso vozili avtohusi v medkrajevnem prometu, zato ni precej dijakov in delavcev prišlo v šolo in na delovna mesta. Zapora delodajalcev še vedno traja. Ne bomo tu ponavljali včeraj in v torek poudarjenih resnic o nevdzrnosti takega stanja. Stališče avtoprevoznikov, ki hočejo z zaporo izsiljati deželno upravo, da dovoli povišanje cen vozovnic, je nedopustno, posebno v tem času energetske krize, ko ne morejo ljudje na delo z lastnim avtomobilom ali motorjem in istočasno peljati otroka v kilometre oddaljeno šolo.

Zaradi tega so upravičena stališča sindikatov, ki zahtevajo od prefekta odredbo o reviziji avtohusov. Tako odredbo je včeraj zjutraj izdal prefekt v Pordenonu in sindikati upravičeno pričakujejo, da bo podobno napravil tudi goriški prefekt.

Včeraj so komunistični pokrajinski svetovalci poslali pokrajinskemu predsedniku pismo vprašanje, v katerem zahtevajo, da bi moral sklicati sindikate, politične stranke in študente ter preučiti položaj na tem področju. Predsednik pokrajine dr. Chientaroli je že povabil včeraj zvečer v pokrajinsko palačo zastopnike sindikalne federacije in goriškega prefekta, zastopnike javnih avtoprevoznih družb iz Gorice in Trstia ter tudi zasebne avtoprevoznike.

Ko pišemo te vrstice se ni sestanek še pričel. Morda bomo o njegovih rezultatih izvedeli kaj kasneje.

Sinočnjega sestanka na pokrajini med pokrajinskim predsednikom in številnim zastopstvom sindikatov se je udeležil tudi deželni odbornik za promet Cocianni. Cocianni je orisal deželni zakon 47 o prevozu ter možnosti, ki jih ta zakon daje deželni upravi za posege na področju javnih prevozov. Tajnik delavske zbornice Giuliani je zahteval od dežele jasno obvezo za publicizacijo avtohusnih prog ter takojšen poseg pri prefektu, ki mora odrediti revizijo avtohusov ter odvzem nafte proste cone po nižji ceni tistim podjetjem, ki so v zapori. Zastopnik CILS Colautti je dejal, da so v nekaterih tovarnah zabeležili v dveh dneh zapore do 40 odstotkov odsotnih na delu, sindikalista Selicva pa je poveljala, da je v tem trenutku oškodovana posebno ženska delovna sila.

Zastopnik sindikata kovinarjev Papais je dejal, da je treba takoj obnoviti promet in naj koristniki avtohusov plačajo listek, dežela pa bo razliko kasneje doplačala. Avtohusna podjetja so v zadnjem času povzročila precej negotovost med uslužbenci in med prebivalstvom.

Predsednik tržaškega medobčinskega avtohusnega konzorcija Semola je dejal, da ima njegov konzorcij tehnično možnost razširiti delovanje na celotno področje okrog Trstia, v Gradež in tudi v Červinijo, nima pa na razpolago dovolj avtohusov. Včeraj so že odpeljali avtohus v Doberdob, ki je bil sicer popolnoma odrezan, podobno kot ob nedeljah prejšnje zime.

Tudi predsednik goriškega občinskega podjetja dr. Marlin je dejal, da bi goriško podjetje lahko takoj prevzelo promet na vsem področju med Gorico, Krminom in Gradiščem, če bi imel na razpolago dovolj avtohusov in če bi goriška občinska uprava dala za to dovoljenje, saj lahko vozijo sedaj avtohusi te podjetja samo na ozemlju goriške občine.

Predsednik pokrajine Chientaroli je prikazal težave, ki se porajajo v taki situaciji, tako v organizacijskem, kot v finančnem oziru. Deželni odbor Cocianni je v zaključnih besedah dejal, da če pokrajine ne prekliče zapore, ni drugega rešitve, kot da prefekt odredi revizijo avtohusov. V deželnem odboru pa bo predlagal, da dežela tam, medobčinsko avtohusno podjetje v Trstiu in občinsko podjetje v Gorici, seveda v skladu z obstoječimi zakoni.

Pozno sinoči so predsednik pokrajine dr. Chientaroli, oba predsednika avtohusnih podjetij iz Gorice in Trstia ter nekateri zastopniki sindikalne federacije občinski goriškega prefekta dr. Molinarja. Ta je obljubil, da bo imenjal izločeno odredbo o reviziji avtohusov. V deželnem odboru pa bo predlagal, da dežela tam, medobčinsko avtohusno podjetje v Trstiu in občinsko podjetje v Gorici, seveda v skladu z obstoječimi zakoni.

Taksisti čakajo na določitev prevoznih tarif

Goriški taksisti Kovacič, Skotnik in Makuc, ki so jim na podlagi prometnega zakona odvzeli pravico o pravičljavi javne prevoze za tretje osebe, ker so dopolnili 65. leto starosti, so pred nekaj dnevi, kakor smo že poročali, spet sedli za volan, da bi nadaljevali s svojim delom. To pravico so si pridobili z zakonom 384 od letošnjega leta. S tem jim je bila popravljena krivica, ker so bili z odvzedom pravice do javnega prevoza socialno prizadeti. Odvzeta jim je bila namreč možnost zaslužiti, kar ga - ob pomanjkanju pokojnine - potrebujejo za preživljanje.

Tako je sedaj na parkirišču pred agencijo Appliani na Korzu spet daljša vrsta taksijev. Poznamoli smo se, kako to vpliva na zaslužek, pa smo izvedeli, da imajo manj vo-

ženj kot pred gospodarsko krizo, ker ljudje tudi manj trošijo kot nekdaj. Poleg tega je sedaj v Gorici že 17 taksistov, ki povsem zadostajo za naše potrebe. Kakor so nam povedali, jih je včasih preveč, včasih pa premalo. Vsi so opremjeni z dobriimi vozili ter so si tudi že namestili kilometrske števec. le da od občinske uprave še niso prejeli odredbe o tarifah. Najnižja tarifa znaša 600 lir; toliko plača potnik za prevoz od kolodvoru do mestnega središča. Taksisti pričakujejo, da bo občinska uprava kmalu sročila višino prevoznih tarif ker za uporabo kilometrskega števca odpravljen marsikateri nesporazum.

DEŽELNA KOMISIJA PSI
Enotni šolski okoliš
za vse slovenske šole

V Gorici se je sestala v torek zvečer deželna slovenska komisija PSI. Na sestanku so sodelovali člani iz Goriškega, Tržaškega in iz Benetije. Nadaljevali so z obravnavo šolske problematike in delegiranih dekretov, se posebno so se ustavili pri problemu šolskih okolišev, ki jih omenjeni dekreti predvidevajo. Dan je bil predlog, da se ustanovi enotni slovenski okoliš za obsežne slovenske šole na Goriškem in Tržaškem.

Člani slovenske deželne komisije socialistične stranke so tudi ostro obsodili diskriminacijski ukrep posvetnega ministrstva o ukinitvi dveh razredov slovenske trgovske šole v Gorici in ženske sekcije na industrijski poklici šoli v Trstu.

O vseh vprašanih bodo obvestili deželni komite PSI.

Avtobusna povezava
Trst-Doberdob

V kratkem bodo avtohusi vozili iz Trstia tudi v Doberdob. To sta namreč sklenila včeraj deželni odbor za prevoze Cocianni ter predsednik tržaškega avtohusnega konzorcija Vittorio Semila. Na sestanku sta se tudi domnila o razširitvi avtohusne mreže na tržaškem okolišu.

Potrebo po novi progi so v Doberdobu čutili že več časa, saj se iz te vasi vozi v Trst z lastnimi vozili večje delavce, ki so zaposleni v tržaških tovarnah.

Sneg v hribih
prinesel
ohladitev

Med včerajšnjim deževjem v Gorici je nad Trnovsko planoto močna burja vrlela snežinke kot sredi zime. Povsem razumljivo torej, da v mestu temperatura občutno pada in da je znanala v predmestju komaj 10 stopinj. Ni treba posebej povedati, da je mraz, ki ga prav gotovo nismo vajeni, pripravil marsikoga da tega, da je obelke površnik, najbolj zmrzli pa celo snov. Ohladitev je posledica prihoda številnih padavinskih front, ki jih nad naše kraje potiskajo hladni severni in severozapadni vetrovi. Poslabšanje vremena je prišlo ravno ob najbolj neprimernem času, sedaj, ko se vinogradniki ukvarjajo s trgatvijo. Deževje sila neugodno vpliva na delo v vinogradih, ohladitev pa je zaustavila nastajanje sladkorja v grozdju, kar utegne imeti kvarne posledice. Sicer pa so se vinogradniki sedaj že toliko spraketirali in se na tečajih naučili svojega poklica, da bodo že tako napravili, da bo vino vseeno zdravo in pitno.

POSLEDICE GOSPODARSKE KRIZE HOČEJO PREVRČI NA RAMENA DELAVCEV

Sprememba politike telefonske družbe SIP
povzročila zmanjšanje dela v zadrugi ITE

45 svojim delavcem je zadruga predčasno izplačala denar dopolnilne blagajne ter primaknila še 20 odstotkov, da bodo imeli delavci polno mezdo

V proizvodni in delovni zadrugi ITE, ki ima sedež v Gorici, so prejšnji dan vpisali v dopolnilno blagajno 45 od skupnega števila 170 delavcev, kolikor jih je zaposlenih v tej delovni organizaciji. Ki takšni odločitvi je bila zadruga ITE prisiljena zaradi sklepa podjetja z državno udeležbo za telefonijo SIP, da skrepi svoje investicijske programe za 30 do 40 odst. S svojo politiko je družba SIP povzročila vpis v dopolnilno blagajno okoli 800 delavcev od približno 3.000, kolikor jih je zaposlenih v podjetjih, ki na območju Veneta prevzemajo telefonske napeljava in vzdrževanje telefonskega omrežja.

Za skrajšanje investicij se je SIP, kjer je visok odstotek zasebnega spekulacijskega kapitala, odločil predvsem zato, da bi na delavce prenesel posledice sedanje gospodarske krize, ki je zajela vsa država, in dosegel še druga dva cilja: izsiliti od države finančne olajšave in zvišanje telefonskih prispevkov, na drugi strani pa pritiskati na delavce SIP, da bi jih izsiljevali v njihovemu boju za novo delovno pogodbo.

Zadruga ITE je na napad družbe SIP odgovorila tako, kot lahko odgovori samo delovna organizacija, ki je last delavcev in ki jo delavci tudi vodijo. Ko jo je SIP zaradi spremembe programov prisilila, da je skoraj četrtino svojih delavcev vpisala v dopolnilno blagajno, ITe ni čakala, da ustanova INPS določi višino prispevka iz dopolnilne blagajne, ampak je ta znesek delavcem že izplačala. Pritaknila pa je še nadaljnjih 10 odst. tako da bodo imeli delavci, ki so jim skredli delovni čas, vseeno 100-odstotno plačo. Takšna odločitev prinaša za drugo gmočno breme, ki ga ne gre podcenjevati, vendar pa je treba tudi priznati, da se prav skozi takšne odločitve kaže skrb zadruga za svoje člane, se pravi za delavce.

Ob 25-letnici obstoja te zadruga je skrb, izkazana delovnemu človeku, najbolj dokaz, kako je mogoče s solidarnostjo kakoli preprečiti gmočne težave, ki jih vodilni razred vedno skuša zvrčti na ramena delav-

Sedanja ohladitev, če bo še trajala, nas bo prisilila, da bomo kmalu pričeli z ogrevanjem stanovanj, veliko poprej kot bi to želeli, kar bo pri sedanjih cenah kurjave občutno bremenilo družinske proračune. V edino tolažbo nam je lahko upanje, da bo januarja boljše seveda, če se bo uresničil ljudski rek: V oktobru burja, mraz - v januarju sončen čas.

STALNO
SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
V OKVIRU III. KULTURNEGA
SRECANJA ALPE - ADRIA

IVAN CANKAR
Za narodov
blagor

Komedija v štirih dejanjih

V gledališču «Verdi» v Gorici,
10. oktobra 1974 ob 21. uri.

(Predstava v abonmaju)

PREJŠNJO SOBOTO IN NEDELJO V RONKAH

Na proslavi ustanovitve brigade «Fontanot»
poudarjena enotnost protifašističnih sil

Govorili so dr. Cian, sen. Bacicchi in predstavnik slovenskih partizanov Lenardič
Proslava ustanovitve te garibalidske brigade bo tudi v Suhorju v Beli krajini

V okviru proslav tridesetletnice odprdnosti sta občina in protifašistični odbor v Ronkah priredila v nedeljo proslavo ustanovitve partizanske garibalidske brigade «Fontanot», v kateri so se borili v glavni natičizmu, za skupne ideale svobode, za demokracijo in za novo družbo, ki naj bi bila bolj pravična in človečanska. Je dejal Lenardič tako nadaljeval: «Tudi po preteku tridesetih let je enotnost sil, ki so ustvarile slavno osvobodilno armado, bolj kot kdaj potrebna, da se prepreči ponoven dvig fašizma, da se prepreči črni naklepi in poizkusi nasilnega prevrata tistih, ki bi hoteli uničiti republiko, da bi nam odvzeli svobodo, ki smo si jo priborili v trdi in krvavi osvobodilni vojni.»

Nedeljske svečanosti so se udeležili zastopniki raznih občin in strank ter ustanov. Prisotni so bili tudi zastopniki Zveze borcev iz Nove Gorice s tajnikom Videm na čelu ter zastopniki občine in Zveze borcev iz Metlike ter Zveze borcev iz Kopra.

Popoldne je v Vermeljenu z izborom slovenskih in italijanskih partizanskih pesmi nastopil domači slovenski pevski zbor «Srečko Kosovel» pod vodstvom Pavline Komele.

Združenje za zaščito živali bo tudi letos, na dan sv. Franciška, ki bo jutri, 4. oktobra, priredilo že tradicionalni blagoslov živali. Ta bo ob 11. uri na trgu pred kapucinski cerkvijo.

Razna obvestila

Občina Doberdob obvešča, da bodo jutri, 4. oktobra v jutranjih urah izplačali pokojnine kategorije JR.

Občina Doberdob obvešča, da bodo jutri, 4. oktobra v jutranjih urah izplačali pokojnine kategorije JR.

Občina Doberdob obvešča, da bodo jutri, 4. oktobra v jutranjih urah izplačali pokojnine kategorije JR.

Občina Doberdob obvešča, da bodo jutri, 4. oktobra v jutranjih urah izplačali pokojnine kategorije JR.

Občina Doberdob obvešča, da bodo jutri, 4. oktobra v jutranjih urah izplačali pokojnine kategorije JR.

Občina Doberdob obvešča, da bodo jutri, 4. oktobra v jutranjih urah izplačali pokojnine kategorije JR.

Občina Doberdob obvešča, da bodo jutri, 4. oktobra v jutranjih urah izplačali pokojnine kategorije JR.

Občina Doberdob obvešča, da bodo jutri, 4. oktobra v jutranjih urah izplačali pokojnine kategorije JR.

Občina Doberdob obvešča, da bodo jutri, 4. oktobra v jutranjih urah izplačali pokojnine kategorije JR.

Stališče goriške SDZ
do krize v občinskem svetu

Kritika stališč KD in PSDI

V zvezi z občinsko krizo v goriški občinski upravi je Slovenska demokratska zveza v Gorici izdala naslednje izjavo: «Na zadnji seji občinskega sveta v Gorici sta bila izvoljena dva nova odbornika, eden od KD drugi od PSDI. Zamenjala sta odbornika SDZ in PSI, ki sta podala ostavko. Tako se je rešila občinska kriza, ki se je začela praktično že meseca maja s sklepom SDZ, da izstopi zaradi znanih razlogov iz občinskega odbora

«Zupanove izjave odražajo novo dvostrankarsko občinsko upravo KD-PSDI. Zupan je dal programsko izjavo, ki zadeva vse glavne probleme občinske uprave. Spomnil se je na sporazum iz leta 1970, ki so ga podpisale levosredinske stranke ter SDZ, in poudaril očitno v imenu KD in PSDI, da se bo nadaljevalo s tem programom do konca mandata.

«Nimamo namena posebej se udeležiti te dotakniti se nekaterih problemov, ki nas zadevajo od blizu. Zupan je poudaril politično voljo za hitro rešitev vseh velikih in frakturnih (avtoproti ter industrijsko področje). Teh sploh ne moremo sprejeti, zlasti ne v obliki kot so bile zamišljene in to z razlaščenjem velikega dela zemljišča na štandrednem področju.

Kar zadeva vprašanja slovenske majšine, se je zupan omejil le na priložnostne fraze. Prav v tem je program odbora KD-PSDI v vsem pomanjkljiv. Ne dotika se rešitve nobenega izmed glavnih problemov slovenske majšine v goriški občini.

Program novega odbora je dokazal, da je popolnoma neoučljiv za napotke mednarodne konference o manjšinah v Trstu (na kateri se odborniki za šolstvo hvajlo z rešitvami, ki jih je za šolo sprejela občina), da sploh ne omenja zborovanja o slovenski manjšini v Trstu. V tem smislu je zupanove izjave povsem neumestno. V smislu ustavnih načel o zaščiti narodnih manjšin se bo SDZ v bodočnosti še nadalje zavzemala, da bi imel namen izglasovan zakon o globalni zaščiti Slovencev. Znadnje izjave zunanega ministra Mora, po eni strani sicer pozitivno vrednotijo problem zaščite slovenske majšine, po drugi pa vsebujejo čudne zaključke o «prezrni prevladnosti» pri rešitvi celotnega problema. Čas bi že bil, da bi predstavnik vlade nehali govoriti o previdnosti in oportunisti ter bi se enkrat odločili za popolno uresničitev republiške ustave.»

Ne upošteva niti dnevnega reda občinskega sveta iz leta 1969, ki ga je podprl tudi sporazum iz leta 1970. Ta dnevni red obvezuje občino, da uresniči zahteve glede slovenske majšine. Omenil je le konvulsične Slovence, kar pa je protistranski značaja. Koalicija KD-PSDI hoti preze problem rabe slovenskega jezika, dvojezičnih napisov, zgradbo za slovenske šole itd. Vse to je popolnoma odosno v programu novega odbora, prav zato SDZ odločno nasprotuje takšni rešitvi občinske krize.

Program novega odbora je dokazal, da je popolnoma neoučljiv za napotke mednarodne konference o manjšinah v Trstu (na kateri se odborniki za šolstvo hvajlo z rešitvami, ki jih je za šolo sprejela občina), da sploh ne omenja zborovanja o slovenski manjšini v Trstu. V tem smislu je zupanove izjave povsem neumestno. V smislu ustavnih načel o zaščiti narodnih manjšin se bo SDZ v bodočnosti še nadalje zavzemala, da bi imel namen izglasovan zakon o globalni zaščiti Slovencev. Znadnje izjave zunanega ministra Mora, po eni strani sicer pozitivno vrednotijo problem zaščite slovenske majšine, po drugi pa vsebujejo čudne zaključke o «prezrni prevladnosti» pri rešitvi celotnega problema. Čas bi že bil, da bi predstavnik vlade nehali govoriti o previdnosti in oportunisti ter bi se enkrat odločili za popolno uresničitev republiške ustave.»

Program novega odbora je dokazal, da je popolnoma neoučljiv za napotke mednarodne konference o manjšinah v Trstu (na kateri se odborniki za šolstvo hvajlo z rešitvami, ki jih je za šolo sprejela občina), da sploh ne omenja zborovanja o slovenski manjšini v Trstu. V tem smislu je zupanove izjave povsem neumestno. V smislu ustavnih načel o zaščiti narodnih manjšin se bo SDZ v bodočnosti še nadalje zavzemala, da bi imel namen izglasovan zakon o globalni zaščiti Slovencev. Znadnje izjave zunanega ministra Mora, po eni strani sicer pozitivno vrednotijo problem zaščite slovenske majšine, po drugi pa vsebujejo čudne zaključke o «prezrni prevladnosti» pri rešitvi celotnega problema. Čas bi že bil, da bi predstavnik vlade nehali govoriti o previdnosti in oportunisti ter bi se enkrat odločili za popolno uresničitev republiške ustave.»

Program novega odbora je dokazal, da je popolnoma neoučljiv za napotke mednarodne kon

Prekupčevanje z akademskim naslovom doktorja

CIJENIČNI PROGRAM

0, 8,00, 13,00, 15,00, 19,00 Po-
petak, 6,30 in 7,25 Jutrarnja glas-
ba; 8,30 Jutrarnje pjevpoke; 9,00
na jaz; 10,00 Posebna reporta-
11,30 Izbran spored; 12,10 Ce-
13,00 Cetrvok; 13,30 Cetrvok pre-
14,05 Glasbena oddaja; 14,40
glasbena nadaljevanja; 15,10 Por-
ta na mladino; 16,00 Sončnica;
Komorna opera in simfo-
na glasba; 19,30 Jazovski kon-
20,20 Ponovno na sporedu z
Marchesini; 21,15 Politična
na: Srečanje med tiskom in
22,15 Violinisti Svylla Ro-
rogov in pianist Tamas Vasary.

ski nasveti; 12,40 S pihalnim
godbami; 13,30 Priporočila v am-
14,10 Zbor Roger Wagner; 19,00
Enajsta šola; 15,45 »Vrtljak
16,45 Jezikovni pogovori; 17,00 Ak-
tualnosti; 17,20 Operni koncert
18,05 Kulturna kronika; 18,20 Por-
dukcija kaset in gramofonskih
plošč; 18,35 Z zabavnim orke-
strom; 19,40 Minute z ansambli
B. Adamića; 19,50 Lahko noč, o-
troci!; 20,00 Cetrvok večer do-
maćih pesmi; 21,00 Literarni ve-
čer; 21,40 Lepe melodije; 22,25
Noćni koncert; 23,05 Literarni ko-
turno; 9. Postrak; Pesmi; 23,15
Paleta pjevpoke.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Uspešne
oste želi na poslovnem mestu, to-
a morali boste biti v stikih z
napretnimi ljudmi. Treba bo čimprej
prejeti neko odgovornost.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Do
pazite, da bi nasprotniki ne izko-
zistili vaše prenagel npravi. Ne do-
rolite, da bi se neko vprašanje
ze zapletlo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Odlo-
ite reševanje nekaterih pomembnih
ih finančnih vprašanj. Preživetve

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.)
Tudi če naletite na velike ovire, naj vas pogum ne zapusti. V družini bo vladalo veselo vzdušje.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.)
Skušajte v svojih sodelavcih zbrati duha sodelovanja. Vaša ves

RIBI (od 20.2. do 20.3.) D
je prijeten za ureditev osebn
interesov in finančnih operac
Bodite previdni z novimi pri
telji.

Temza je v primeru Londona tisti element, ki je najbolj nerazumljen. Temza je na videz skrajno

vode Temze dvignejo visoko normalo. Če pride pri tem še naključnega na Temzi in v Londonu ne prav redkega južnega vetra, pride na Temzi do močnejših tokov in do ustrezno višjih vod. Če k temu dodamo še možno

silnih nasipov, ki so London stali nič manj kot 360 milijard. Že omenjeni prof. Schofield pravi, da je to bilo skrajno potrebno, kajti Londonu da se obeta nevarno obdobje, ki ga »bo preprečile pravočasna previdnost«.

nična glasba; 19.30 Jazzovski koncert; 20.20 Ponovno na sporedni list; 20.30 M. Marchesijem; 21.15 Politika na tribuna; Srečanje med tiskom; 21.30 PRI; 22.15 Violinistka Sylvia Rosenberg in pianist Tamas Vasarhelyi.

troci!; 20.00 Četrtkov večer dca
mačih pesmi; 21.00 Literarni ve
čer; 21.40 Lepe melodije; 22.2
Nočni koncert; 23.05 Literarni nok
turno; J. Poštrak: Pesmi; 23.1
Paleta popevk.

TERORISTI SO PRI JETNIH NALETALI NA GLUHA UŠESA

Propadel poskus organizacije upora v italijanskih zaporih

V Milanu, Rimu in Neaplju so pripadniki samozvanih «proletarskih oboroženih enot» istočasno pozivali zapornike k uporabi - Policija na sledi milanskim provokatorjem

MILAN, 2. — Neznanci, ki se proglasajo za pripadnike samozvanih «proletarskih oboroženih enot», so včeraj pozno zvečer skušali sprožiti upore v različnih italijanskih zaporih. V ta okvir naj bi spadali tudi neredi v tržaškem Coroneu. Naklep je klavirno propadel, ker jetniki niso nasledili provokatorjem in se še zmenili niso za njihove pozive k uporabi.

Da gremo po vrsti. Sinoči okrog 11. ure je v sobi 401 milanskega hotela Sant'Ambroeu počil majhen eksplozivni naboj, ki pa je povzročil pravo razdejavanje. Policija in karabinjerji, ki jih je atentatorjem prišli v hotel, so v sobi našli razbiti magnetofona, magnetofonski trak in elektronski ojačevalce, štiri zvočnike, ki jih je atentatorjem namestil na okno, pa so padli na ulico in poškodovali avto nekega klijenta. Hotel Sant'Ambroeu je v neposredni bližini kaznilnice San Vittore.

Skoraj istočasno je v nekem stanovanju pri neapeljski kaznilnici Poggioreale počil podoben eksplozivni naboj. Pred eksplozijo je iz štirih zvočnikov neznani moški glas posnet na magnetofonski trak pozival jetnike k uporabi. «Tovariši zaporniki, napočil je čas, da se uprete nepravilnemu sistemu, ki vas zatira. Morate se upreti proti vladi, ki še ni pripravila reforme kazniškega sistema...» Potem ko je ponovil poziv sedem ali osemkrat je glas opozoril: «Tovariši jetniki, oddaljite se, ker bo čez nekaj trenutkov počila bomba.» Eksplozivni naboj je kot v Milanu uničil magnetofon in ojačevalce.

Dopolodne pa so neznanci namestili podobno napravo pred ženskim

rih so bili zvočniki, magnetofon, ojačevalce in eksplozivni naboj. Teroristi je skušali nekajkrat dobiti telefonsko zvezo z Neapljem, verjetno da bi obvestil pajdaše v tem mestu o opravljeni nalogi. Okrog 23. ure je odšel iz hotela in izginil.

Na podlagi pričevanj uslužbencev hotela in prevoznike družbe ter na podlagi sledi, ki so jih teroristi pustili za seboj je policija odkrila operativno celico komandosov, ki je bila v stanovanju enega od štirih teroristov. Tu so agenti našli svezjen tiskovnih in drugih dokumentov, ki naj bi bili dokaj koristni za preiskavo.

Poudariti gre, da je imela milanska skupina na razpolago precej denarja. Elektronske naprave, ki so se jih poslužili, so bile najboljše na trgu (cena dva do tri milijone lir). Boano je plačal sobo za vse dni, ki jo

je imel na razpolago, čeprav je ni uporabil, za stanovanje, v katerem so agenti našli dokazno gradivo, pa so teroristi plačali tri mesece predhodne najemnine. Vredno je tudi omeniti, da so bili eksplozivni naboji perfektni in, čeprav majhni, so imeli veliko rušilno moč kot dokazuje razdejavanje v sobi milanskega hotela. Po mnenju minerev je bombe pripravil nekdo, ki je bil velik izvedenec za razstreliva.

Imena atentatorjev niso še znana in težko je za sedaj izreči sodbo, ali je domneva policije, da gre za ljudi, ki so se ločili od «rdečih brigad», utemeljena. Nobenega dvoma pa ni o ciljih, ki jih zasledujejo. Na vprašanje, komu koristijo neredi v sedanjem političnem položaju, je možen le en odgovor: fašistom in tistim, ki za kulisami spletajo niti strategije napetosti.

ODGOVOR PROIZVAJALCEV NA PRITISK ZAHODNIH DRŽAV

Obeta se podražitev naftnih proizvodov

OPEC: samo podražitev lahko zagotovi varčevanje z gorivi - Venezuelski ukrepi

BORDEAUX, 2. — Na drugem mednarodnem pogovoru o izkoriščanju oceanov, ki je v teku v Bordeauxu, je generalni tajnik organizacije držav, ki izvažajo petroleje — OPEC Abder Rahman Khene izjavil, da postajajo naftni proizvodi tako dragoceni, da bi bilo nesmiselno, če bi jih uporabljali nesmotno. Zato bo treba priznati tem proizvoznikom v bodočnosti položaj plemenitih in redkih dobrin, se pravi dragocenih. V svojem govoru je predstavnik organizacije OPEC še poudaril, da bi se morala organizacija bolj zanimati za tehnologijo, ki je potrebna pri raziskavah in izkoriščanju petrolejskih ležišč. Kljub temu pa je potrebno varčevati z gorivi. Pomemben činitelj za varčevanje pa je podražitev naftnih proizvodov.

Skladno s tem stališčem in celo z ostrejšimi ukrepi je venezuel-

ska vlada sklenila zvišati davščine na škodo petrolejskih družb za 3,5 odst. (od 60 na 63,5 odst.). Ukrep je retroaktiven ter bo veljal začeti s prvim januarjem letos. Na ta način bo venezuelska država prejela eno milijardo in 734 milijonov dolarjev. Zvišanje tega dohodka bi se omejilo le na okoli 330 milijonov bolivarov, če bi Venezuela upoštevala priporočila organizacije, naj se zvišajo davščine samo v četrtem trimesčju letošnjega leta.

Venezuelski minister za rudnike in naftno proizvodnjo Valentin Hernandez je izjavil, da se cena naftnih proizvodov ne bo podražila. Tudi odsej bo sodček nafte stal 14,5 dolarja. Priporočil pa je, da so imele petrolejske družbe v prvih devetih mesecih letošnjega leta 61 centov ameriškega dolarja čistega dohodka za vsak sodček. Po zvišanju davščine za letos se bo dobiček znižal družbam na 21 centov.

Venezuela je eden od največjih svetovnih proizvajalcev petroleja. Med drugim dobavlja ZDA največje količine tuje nafte. Kot izvoznik je na tretjem mestu, kot proizvajalec pa na petem. Vsak dan pridelajo v tej državi več kot 3 milijone sodčkov. Petrolejske družbe (vseh skupaj jih je 19) so vse tuje, po večini pa ameriške.

Tretja vest, ki zadeva vprašanje dobav petroleja pa prihaja iz Kuvajta. Alžirski minister za industrijo in energijo Baled Abdel Salam, ki je sedaj na obisku v Kuvajtu, je izjavil, da bi morale arabske države izvajati sporazumno politiko v sedanjem spopadu z nekaterimi državami potrošnicami, ki bi hotele vsiliti državam proizvajalkam petroleja svojo voljo. Minister je poudaril, da države proizvajalke petroleja ne bodo pokazale simpatij do zahodnih držav, ki so zapletene v to kampanjo.

«Sedanja cena petroleja — je dejal minister — je poštena in pravična. Petrolej je naš in mi imamo pravico da razpolagamo z njim na najbolj smotrni način v prid arabskim nacionalnim interesom. Alžirski minister je podal te izjave sinoči v okviru svojega dvo dnevnega obiska v Kuvajtu.

Lakota in pomanjkanje v Bangla dešu

WASHINGTON, 2. — Ameriški minister Ford je obljubil bangladeškemu premieru Mujiburur Rahmanu, da bo ZDA letos znatno povečala pošiljke žita Vzhodni Bengaliji, kjer so pred nedavnim poplavo opustošile polja in uničile pridelke. Vest je sporočil glasnik Bele hiše ob koncu pogovora med Rahmanom in Fordom, ki je trajal slabo uro. Bangladeški premier je

prišel na sestanek v Washington iz New Yorka, kjer se udeležuje zasedanja glavne skupščine OZN. Bangladeški zunanji minister Kamal Hossain pa je na tiskovni konferenci sporočil, da je doslej njeplave opustošile polja in uničile podlrgi milijon ton žita. Letos pa se bo primanjkljaj podvojil, ker so poplave uničile skoraj vse pridelke. Kako dramatičen je položaj v

Bangla dešu zaradi pomanjkanja hrane nazorno prikazuje gornja slika, ki je bila posneta danes v Dakli. Šestnajstletno dekle Bibia Khatum skuša pomagati umirajoči materi. Družina Khatum je prišla v Dako prejšnji mesec, ko je zapustila svojo vasi, ki so jo poplave popolnoma uničile. Od takrat so živel na železniški postaji, odvisni od miloščne premožnejših.

NI DOVOLJ SEXY

Antony Armstrong Jones, bolj znan kot soprog britanske princese Margaret, je imel možnost, da bi se pojavil popolnoma gol na osrednji strani revije za same ženske «Playgirls». Tako je povedala časnika Tony Holt, ki je pravi lovec na moške, ki so dovolj sexy in brez kompleksov, da pozabijo obleko doma in se pokazejo brezalkam v vsej moški lepoti.

«Lord Snowdon — je izjavila časnikarka — me je očaral s svojim briljantnim nagovorom, tako da sem mu skoraj mislila predlagati, naj bi pokazal našim bralkam vse svoje skrivne vrline. Ko pa sem si ga nekoliko bolj kritično ogledala, sem videla, da fizično ni dovolj sexy.»

Soprog britanske princese se seveda s to oceno ne more čutiti pocenčene, povedati pa je treba, da ima temolasa Tony Holt dober čuden odnos do moških «sez apas» (vsaj če ocenjujejo z moškega zornega kota). Povedala je namreč, da bi bila rada priobčala enega znanega brodarja Aristotela Onanisa, ko sedi na grmadi zelenih dolarjev. «Zal pa — je poudarila — je brodar zavrnil ponudbo.»

Vprašanje, ki se ob tem postavlja je, če je res Onasis tako sexy, ali je tako sexy njegova nabito polna listična. Sočasno po pisanju škandalistične tiska o razmerju med brodarjem in njegovo sedanjico spravo Jacqueline, bi lahko sklepali, da je Onasisov čar vse prej v listnici kot pa drugje.

odsekom rimske kaznilnice v Rebibbi. Iz magnetofona je nekaj minut donel poziv k uporabi, nato pa je eksplozija majhne bombe uničila magnetofon in ojačevalce.

Teroristi, ki se proglasajo za pripadnike samozvanih «proletarskih oboroženih enot», so popoldne telefonsko obvestili uredništva tiskovne agencije ANSA in nekaterih vse državnih listov, da so pustili sporočilo za tisk v nekem poštnem predalu. Ciklostiliran listek napisan v ultrarevolucionarnem slogu, pojasnjuje, da je napočil čas upora v vseh italijanskih zaporih, da se obračuna z nepravilnim kazniškim sistemom.

Preiskovalci iz Milana, Neaplja in Rima ne dvomijo, da so vsi trije teroristični izpadi tesno povezani med seboj in v ta okvir naj bi spadali tudi upor v tržaškem zaporu. V preiskavi so doslej dosegli največji uspeh milanski policisti, ki so pripravili identikit terorista, ugotovili, da so pri pripravi atentata sodelovale štiri osebe in odkrili operativno celico komandosov.

Pripravi identikit atentatorja ni bilo težko. Ta je namreč najel sobo v hotelu pod imenom Vittoria Boana, starega 29 let, kot izhaja iz osebne izkaznice, ki jo je izročil recepciji. Terorist se je prvič pojavil v hotelu v začetku septembra in rezerviral sobo za 26. september. Prišel pa je šele včeraj, se oprostil za zamudo in poravnal račun za vse dni, ko je bila soba rezervirana na njegovo ime.

Boano je obvestil vratarja, da mu bodo kmalu prinesli prtljago in okrog 17.30 so mu res uslužbenec neke prevoznike družbe ob pomoči treh pajdašev prinesli težka zaboja, v kateri

Ločene mirovne pogodbe z Egiptom in Jordanijo

NEW YORK, 2. — Izraelski ministri predsednik Rabin je izjavil v intervjuju, ki ga je posredovala ameriška televizijska služba NBC, da je Izrael pripravljen, da odstavi večji del Sinajskega polotoka, če bi se Egipt odločil za globalne rešitve vprašanj na Blžnjem vzhodu, se pravi če bi bil pripravljen, da sklene z Izraelom mirovno pogodbo brez kakršnega koli pogoja. Istočasno pa je Rabin v intervjuju poudaril tudi, da se Izrael ne namerava odločiti vsem področjem, ki jih je zasedel v «šestdnevni vojni».

Rabinove izjave so izzvale v Izraelu številne, tudi protislovne reakcije. Priporočila je treba, da so v tej državi še vedno zelo močne sile, ki se upirajo vsakršni spremembi sedanjih meja, ki jih Izrael nadzoruje «de facto». Gre za sile,

ki zahtevajo popolno kolonizacijo v izraelskem smislu vseh teh področij. Na drugi strani pa so druge sile, ki so zmernejše pri svojih političnih nastopih.

Vse kaže, da skuša Izrael sedaj skleniti trajni sporazum tudi z Jordanijo. Huseinova država predstavlja verjetno najšibkejšo točko v skupni arabski fronti. Kralj Hussein je bil prvi, ki je skušal zatreti krvi palestinsko osvobodilno gibanje. Znani so nastopi njegove vojske pred nekaj leti proti palestinskim gerilcem, katere je še pred kratkim preganjal na južnih področjih svoje kraljevine (južno od Jeruzalema). Jordanski vladar se nadalje noče odreči Cisjordanji, kljub temu, da v notranjosti njegove države obstajajo politične sile, ki bi hotele, da se Jordanija umakne na

svoje «zgodovinske meje», se pravi onstran reke Jordana. Sedaj Izrael ponuja jordanski kraljevini dele Samarije in Judeje v zameno za nekakšno ločeno mirovno pogodbo. V tem smislu je treba razumeti tudi izraelske ponudbe Egiptu za vrnitev tej državi dela Sinajskega polotoka.

Izraelska vlada skuša v teh razmerah preprečiti ustanovitve neke nove države, se pravi palestinske. V ta namen je mobilizirala vse svoje sile, tako notranje, kot zunanje. Na diplomatski ravni si je skušala zagotoviti predvsem ameriško podporo. Ne smemo namreč mimo vesti, ki jo je posredoval izraelski časopis «Maariv», ki je včeraj pisal, da so ZDA obvestile Izrael, da ne bodo dopustile nobene spremembe resolucij šte. 242 od 22. novembra 1967 ter šte. 338 od 22. oktobra 1973, ki jih je sprejela generalna skupščina OZN. Dopisnik izraelskega časopisa dodaja, da se bodo baje ZDA uprle tudi vsakršnemu poskusu, da bi prišlo do soudeležbe palestinske delegacije na ženevski konferenci. Resolucija šte. 242, pravi izraelski list, govori samo o vprašanju «interesov palestinskih beguncev in ne o »pravica palestinskega ljudstva».

Polemike, spopadi, trenja na Blžnjem vzhodu so na dnevnem redu. Še včeraj so Izraelci bombardirali številne vasi v vzhodnem Libanonu. Nadalje so na svoji zadnji vladni seji obravnavali pereg vprašanje arabskega terorizma. Sirsi s svoje strani sporočajo, da so v zadnji vojni sestrelili številna izraelska letala, tako da so bile končne izgube 2 proti 3, kar pomeni, da so na vsaka dva sirsa letala Izraelci izgubili tri.

Grozne gredo še dalje. Izraelski ministri predsednik Rabin je dejal, da bo Izrael odgovoril na vsak napad arabskih držav, ki bi uporabljal rakete tipa «skud», to je rakete «zemlja-zemlja». Izraelski ministri predsednik ni bil pojasnil s kakšnimi raketa mi naj bi Izraelci odgovorili na te napade.

Čeprav počasi se stališča raznih držav na Blžnjem vzhodu pojasnjujejo v zvezi z ženevsko konferenco. Sedaj pa je še prezgodaj, da bi potegnili dokončni obračun o zahtevah, ki jih bodo prizadete stranke postavile na konferenci. Čež dober teden dni so prišli na Blžnji vzhod ameriški zunanji minister Kissinger, ki bo obiskal večino prizadetih držav.

Z predvečernimi protiameriskimi demonstracijami v Atenah

Vse ostrejši spor med čilsko KD in vojaško hunto

Prejšnji mesec je policija prvič aretirala nekega demokrščanskega veljaka - Danes v Čilu posmrtni ostanki generala Pratsa in njegove soproge

SANTIAGO, 2. — Čilska policija je včeraj osvojila Alexandro Lamas, hčerko znanega filmskega umetnika Fernanda Lamas. Dekle je tako po skoraj mesecu dni zapora odpotovalo v Peru, od koder se bo verjetno vrnilo v Avstralijo.

Alexandra Lamas, ki je avstralska državljanka, je bila osvobodena včeraj zvečer in izročena funkcijarnarjem avstralskega veleposlanstva v Santiagu. Policija ji je obtožila, da je vtihotapila v državo znatna denarna sredstva, ki naj bi bila namenjena čilski demokratični opoziciji. Oblasti naj bi ji tudi zaplenile 22 pisem prijateljev, med katerimi je več avstralskih dokumentov.

Težko je reči, v kakšni meri so obtožbe hunte utemeljene, v kolikor si lahko sploh zamislimo kot zločin dejstvo, da ima nekdo v žepu ali v torbici pismo prijatelja, ki je po naključju komunist. Aretacija Lamasove pa gre uokviriti v poskuse čilskih golpistov, da se prikažejo kot žrtve mednarodne komunistične zarote. Prav zaradi teh poskusov je bil marsikateri tujec, ki je prišel v Santiago, neprostovoljni gost čilskih zaporov.

Hunta je od prvega dne državne

ga udara osamljena zaradi svoje krvočolne politike in zaradi nasprotujočih si interesov je prišla navkriž celo z nekaterimi njej sorodnimi režimi. Tako bi pred nekaj meseci skoraj izbruhnila vojna z Bolivijo zaradi prostega dohoda do morja, ki ga je zahteval La Paz. Najhušji udarec pa je prišel včeraj in sicer iz ZDA, kjer je senat sklenil prepovedati nadaljnjo vojaško pomoč Pinochetu, ker — je poudaril senator Edward Kennedy — v Čilu teptajo človekovo dostojanstvo in pozabljajo na vse pravice, ki jih ima vsako človeško bitje.

V Santiagu ni bilo doslej še nobene reakcije na sklep ameriškega senata, na dlani pa je, da se hunta verjetno čuti ogrožena. V enem letu vlade je odpravila vse ukrepe, s katerimi je Allende skušal okrniti predprave ameriških trustov: še več: iz izrčne države so «izsilili» milijone dolarjev, le da bi poravnali «skodo», ki jo je «Unidad popular» povzročila večnacionalnim družbam s podžaljevanjem rudnikov in telefonskih družbe.

Sprčo vse večje osamljenosti in porazov, ki jih je režim utrpel na mednarodnem prizorišču, čilski demokrate pričujejo, da bo hunta še zaostriła represijo doma. Zaradi sovražnega razpoloženja golpistov zlasti jamrajo v krogih čilske krščanske demokracije, ki so upali, da jim bodo vojaki po nekaj mesecih diktature servirali na srebrnem pladnju. Očitno pa je, da Pinochet in ostali generali ne mislijo predati oblasti kar tako in nagraditi KD, ker je pomagala pri ustvarjanju pogojev za državni udar.

Odnosi med hunto in golpisti so se zato znatno zaostrili kot kaže tudi dejstvo, da je policija aretirala v neki restavraciji bivšega demokrščanskega poslanca Claudia Huepeja. Ta ni vstal, ko so na dan državnega praznika oddajali po radiu državno himno in za nameček je še dodal nekaj nesposljivih opazk na račun hunte. Huepe je prvi demokrščanski poslanec, ki je bil aretirani, odkar je vojska v začetku septembra lani strmoglavila Allendeja in vlado «Unidad popular». Značilno je tudi dejstvo, da je notranji minister Bonilla na Freievo prošnjo posredoval za osvoboditev demokrščanskega veljaka, a da so se policisti temu odločno protivili. Huepeja so izpustili šele 23. septembra. Niso ga sicer mučili — pravijo na sedežu KD — a so ga zaprli v samico in izvajali nad njim oster psihološki pritisk.

Iz Buenos Airesa medtem sporočajo, da bodo jutri prepeljali v Santiago posmrtni ostanke generala Carlosa Pratsa in njegove soproge. Kot je znano sta bila general in že-

Trije delavci umrli v nesrečah na delu

MESINA, 2. — Trije delavci so umrli v treh nesrečah na delu, dva pa sta bila hudo ranjena. Prva nesreča se je pripetila v vasi Capo d'Orlando pri Mesini, kjer je 27-letni zidar Francesco Siracusa zgrmel na tla z višine 10 metrov skupaj z dvigalom, ki ga je upravljal. Kljub hitri pomoči delovnih tovarišev je nesrečno izidil med prevozom v bolnišnico.

Pri »altermu pa se je na skupni delavcev usul zid poslopja, v katerem ima sedež fakulteta za kemijo. Delavci so kopali pred poslopjem, ko se je zid nepravilno vno zrušil. Nekateri so zbežali včasno, na tri nesrečne pa se je usul plaz kamenja, malte in opeke. Eden od teh je umrl, druga dva pa so sprejeli na zdravljenje v bolnišnico s strogo pridržano prognozo.

V Rimu pa je umrl 27-letni težak Orsio Remoli. Nesrečen je razkldal tovarnjak, na katerem so bile jeklene plošče, ki so zgrtele nanj in ga pomendrale.

Italijanski zdomec osumljen dvojnega umora v Baslu

ŽENEVA, 2. — Pietro Cicc, 30-letni italijanski zdomec, ki je 21. decembra izgubil življenje na železniški postaji v Belinzoni, ko se je skušal izogniti izgonu iz Švice, je domnevni avtor skrivnostnega zločina, ki so ga odkrili v Bazlu. Tu je v stanovanju v četrty Aeschen policija odkrila trupli 51-letnega Ervina Weissna in 47-letne Elisabeth Inhof, ki ju je morilec razsekal s sekiro. V stanovanju pokojnih si je Pietro Cicc najel sobo. Ko je policija aretirala zdomca v nekem baru v Biasci, je ta povedal, da je ubil dve osebi v Bazlu. Ker pa do tedaj policija še ni odkrila trupli Weissna in Inhofove, so agenti menili, da je Cicc psihopat. Po nasvetu nekega psihiatra so ga zato izgnali iz države. Zdomec pa se je na postaji izvil poli-

cistoma in stekel čez železniško progo prav v trenutku, ko je privozil na postajo ekspresni vlak. Vzrok dvojnega umora je še skrivnosten. Prav zato so preiskovalci odredili izkop Ciccijevega trupla, da bi na njegovi obleki našli morebitne sledi, ki bi pokazale, da je zdomec res morilec.

TREVISO, 2. — V Oderzu je policija aretirala in zaprla 31-letnega poštarja Antonia Priesca, ker je zažgal poštno pošiljke namesto, da bi jih razdelil kot je bila njegova dolžnost. Na njegovem domu so preiskovalci tudi zaplenili kar pet kg pošte. Pred nekaj dnevi je bil iz istega razloga aretirani Priescov svak Cirillo Gemmaro.

Španski sodniki zavrnili zahtevo po izročitvi Gundrun Kieossove

MALAGA, 2. — Sodišče v Malagi je zavrnilo zahtevo italijanskega sodstva po izročitvi Gundrun Kieossove, nemške igralke, ki je osumljena Calabresijevega umora skupaj z Giannim Nardiem. Po mnenju španskih sodnikov italijanski preiskovalci niso dokončno ugotovili funkcije, ki jo je ženska imela v umoru milanskega komisarja, prekrsak vtihotapljenja o rozia v Italijo (Kieossovo so pred leti aretirali skupno z Nardiem in Stefanom na meji med Švico in Italijo, ker so ji policisti našli v avtomobilu orožje in razstrelivo) pa ni predviden v sporazumu o ekstradiciji med Italijo in Španijo iz leta 1968.

Sedem mrtvih v Španiji

LA CORUNA, 2. — Sedem mrtvih in 45 ranjenih so tragičen obračun trčenja med avtobusom in tovornjakom pri španskem mestu La Coruna. Nesrečo je zakrivil šofer avtobusa, ki je iz neznanih vzrokov na nekem ovinku zgubil oblast nad vozilom in zavozil na levo stran ceste. V trčenju so umrli šoferja obeh vozil in pet delavcev, ki so bili na tovornjaku, potniki avtobusa pa so bili ranjeni.

RIM, 2. — Danes se je pod predsedstvo demokrščanskega poslanca Cattania sestala parlamentna preiskovalna komisija za petrolejski škandal in za zadevo ANAS. Komisija je sklenila, da se bo odšel sestajala trikrat na teden, da čimprej zaključi zaupane ji preiskave.